

Gradski muzej Karlovac

Objavljeno Prije 1 tjedan / 10/11/2025
Napisao/la: IN-PORTAL

Foto: Gradski muzej Karlovac

Gradski muzej Karlovac djeluje u sklopu Muzeja Grada Karlovca, koji još obuhvaćaju Galeriju Vjekoslav Karas, Stari Grad Dubovac i Muzej Domovinskog rata Karlovac-Turanj

Poslušaj članak

Osnovan je 1904. godine, a sjedište mu je u baroknoj palači, nekadašnjoj kuriji Frankopana, koju je oko 1631. godine dao sagraditi karlovački general Vuk Krsto Frankopan.

Iako je muzej od prosinca 2022. zatvoren zbog obnove od potresa, odlučili smo ga uvrstiti u ovaj pregled jer su se u njemu već i ranije održavale inkluzivne izložbe, a nakon obnove muzej očekuje novi stalni postav dodatno prilagođen slijepim i slabovidnim osobama.

Tako je u dvorišnim arkadama muzeja 2022. godine otvoren lapidarij, čiji je središnji spomenik rimska stela iz Topuskog visoka gotovo tri metra i potpuno sačuvana. Uz nju se nalazi i replika dijela spomenika na kojem su prikazani supružnici za koje je ona izrađena, a reprodukcija stela namijenjena je istraživanju dodirom, kao dio prilagodbe za slijepe i slabovidne osobe.

Trenutno se radi na projektu idejne koncepcije novog stalnog postava muzeja, zatim slijedi glavna muzeološka koncepcija, arhitektonsko uređenje, te potom i postavljanje novog stalnog postava.

Stručna suradnica za prilagodbu za slijepe i slabovidne osobe muzejska je savjetnica Željka Sušić iz Tiflološkog muzeja u Zagrebu, a doznajemo i kako bi obnovljeni muzej svoja vrata mogao otvoriti 2029. godine.

– Još smo u fazi izrade idejne koncepcije, no inkluzivni dizajn i svijest o potrebi prilagodbe različitim skupinama posjetitelja unutar heterogene zajednice osoba s invaliditetom snažno su prisutni. Pred završetkom je energetska i cjelovita obnova zgrade muzeja, koja je pojedinačno zaštićeno kulturno dobro, u sklopu koje će biti postavljene taktilne staze vodilje i info ploča na Brailleovom

pismu u ulaznoj veži u prizemlju. Sve etaže muzeja će po prvi puta biti dostupne osobama smanjene pokretljivosti, odnosno osobama koje se kreću pomoću invalidskih kolica, i to pomoću pokretne rampe ugrađene u postojeće stubište. Prostor potkrovlja bit će prenamijenjen u edukativni prostor čemu se posebno veselimo jer do sada nismo imali namjenski prostor za ovu djelatnost, a sada bismo trebali dobiti više od 150 kvadrata, čime se otvaraju puno veće mogućnosti i za razne aktivnosti s osobama s invaliditetom i s djecom s teškoćama u razvoju – kaže Lana Bede, viša kustosica pedagoginja Gradskog muzeja Karlovac.

Lana Bede ujedno je, uz Tanju Parlov, autorica inkluzivne izložbe 'Gledam dodirom' koja je 2019. godine bila postavljena u Galeriji Vjekoslav Karas u Karlovcu, a organizirao ju je Gradski muzej Karlovac u suradnji s Centrom za odgoj i obrazovanje Vinko Bek iz Zagreba. Nakon Karlovca izložba je gostovala i u Galeriji umjetnina grada Slavonskog Broda 2020. te u Tehničkom muzeju u Zagrebu 2022. godine.

Na početku izložbe nalazila se tamna soba sa samo jednom skulpturom, što je bio svojevrsan uvod videćih posjetitelja u svijet slijepih i slabovidnih. Prvi dio izložbe obuhvatio je radove učenika i korisnika Centra za odgoj i obarazovanje Vinko Bek, od kojih su neki doista impresivni, kao npr. rad 'Crvena mačka' mlade autorice Tatjane Vujatović, rađen kombiniranim tehnikom papier-mâchéa i akrilne boje na kartonu.

Drugi dio izložbe sastojao se od 24 umjetničke skulpture iz fundusa Muzeja grada Karlovca i privatnih zbirki. Među njima i radovi Koste Angelija Radovanija, Vanje Radauša, Roberta Frangeša-Mihanovića, Dušana Džamonje i Branka Ružića, kao i dva reprezentativna djela naše umjetnosti: 'Pas na tragu' Branislava Deškovića, brončana skulptura u vlasništvu Glptoteke HAZU, te amblematska skulptura Vojina Bakića 'Mali Bik' iz 1970. godine.

Odabrana djela većinom su, ističe Bede, komornih dimenzija kako bi ih u potpunosti mogao obujmiti i mali dječji dlan, a posebna pažnja posvećena je i raznolikosti materijala kako bi bila omogućena i različita taktilna iskustva: od sušene gline i paljene keramike, preko žice, lijevane bronce i željeza pa sve do klesanog mramora i neobrađenog kamena.

– U Karlovcu imamo dvije udruge slijepih i slabovidnih i imamo suradnju s obje; jedna je Udruga slijepih Karlovačke županije, a druga je Udruga slijepih USKA. Kada smo napravili postav izložbe onda je skupina korisnika ove potonje udruge došla i napravila svojevrsni test postava – otkriva Lana Bede. Dodaje i kako su za izložbu imali jako mali budžet, pa tako nisu bili u mogućnosti raditi audio-vodič, no oba dijela izložbe – i učenički radovi i skulpture – bila su izložena na postamentu dugom 80 metara, koji je u obliku menadara pratio zidove galerije, a bio je postavljen na visinu od 70 cm, kako bi mu lakše mogla pristupiti i djeca.

– Postament je tako preuzeo ulogu podne trake vodilje, što je slijepim osobama olakšalo snalaženje u prostoru jer nisu morali koristiti bijeli štap, već su samo pratili postament – objašnjava kustosica.

Participacija publike poticala se natpisima 'Molim vas dodirujte izložke!', a izložba je završavala osam metara dugom prostornom instalacijom Tuft kolektiva Numen/For Use.

U pratećem katalogu izložbe naveden je i tekst dizajnerskog tima – Marka Rašića i Vedrane Vrabec – koji opisuju svoje iskustvo u kreiranju inkluzivne izložbe prilagođene slijepim osobama, za čiji su dizajn nagrađeni prestižnom nagradom SEGD Global Design Award. Autori tako ističu da slijepi i slabovidni ne rade stojeći, već stvaraju sjedeći za stolom te najlakše rade na ravnoj plohi. Iz tog razloga su svi izložci, kao i prateće legende na Brailleovom pismu, izloženi na ravnoj plohi, a ne na zidu, kako bi bili dostupniji za dodirivanje.

Videći posjetitelji mogli su, po želji, izložbu prolaziti i s povezom preko očiju, a spomenimo još i da je pristup bio omogućen i četveronožnim pratiteljima – psima vodičima, za koje je bila osigurana hrana i kutak za odmor.

Lana Bunjevac

Članak je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama.

POVEZANE TEME: #AEM #AGENCIJA ZA ELEKTRONIČKE MEDIJE #GRADSKI MUZEJ KARLOVAC #INMREŽA #ISTAKNUTO #LANA BUNJEVAC #OSOBE S INVALIDITETOM #PRILAGODBA MUZEJSKIH POSTAVA #SLIJEPE I SLABOVIDNE OSOBE

IN-PORTAL

In-Portal vlasništvo je svih onih kojima je bolji život svih osoba s invaliditetom, kako u Hrvatskoj tako i u svijetu, primarna briga.

NAJNOVIJE U TRENDU VIDEO

IZ SVIJETA / Prije 16 sati
ALICE WONG Odlazak ikone aktivizma za prava OSI

IN METROPOLA / Prije 16 sati
Mladi su svjesni štetnosti droga, ali ih svejedno konzumiraju

ZDRAVLJE I LJEPOTA / Prije 17 sati
Hladnoća može biti korisna za organizam, ali oprezno s njom

